

Тому поглиблене дослідження таких взаємозв'язків є необхідним для розробки виваженої національної економічної політики, яка здатна як протистояти викликам глобального економічного середовища, так і забезпечувати стале інноваційно-інвестиційне економічне зростання в умовах достатнього рівня економічної безпеки.

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В. Ф. Іванюта

*Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
професор кафедри менеджменту, д. е. н., доцент*

Національна економіка є історично сформованою системою суспільного відтворення країни, яка ґрунтується на використанні наявних національних ресурсів, забезпечує реалізацію національних економічних інтересів країни та функціонує за об'єктивними економічними законами.

Соціально-економічний підхід розглядає національну економіку як сукупність виробничих відносин, яким властиві певний рівень розвитку продуктивних сил, характер суспільного відтворення, специфічний господарський механізм, рівень життя населення, зовнішньоекономічні зв'язки.

Базисними компонентами національної економіки, які її визначають, є: досягнутий рівень розвитку продуктивних сил; стан техніки та технологій, тенденції їх удосконалення; збалансованість і рівновага ринку; відносини власності; організація виробництва і система управління; принципи розподілу, перерозподілу та споживання благ; ресурсний потенціал. Основу національної економіки утворюють суб'єкти економічної діяльності, які виконують чітко визначені функції і об'єднані в єдину систему економічних взаємовідносин.

Функціонування національної економіки у спрощеному вигляді може бути представлене в моделі кругообігу реальних і грошових потоків, де реальні потоки являють собою рух товарів і послуг, а грошові – рух доходів і витрат господарських суб'єктів.

Кінцевою метою будь-якої економічної системи є забезпечення оптимальних умов життєдіяльності суспільства і кожного його члена на основі економічного зростання. Реалізація цієї

мети пропонує вибір певної соціально-економічної моделі розвитку суспільства.

Ключовими елементами, механізмами упорядкування економічних дій, які становлять основу економічної системи суспільства є інститути національної економіки. Комбінація базових економічних інститутів – це формування елементів та складних підсистем господарської системи і взаємозв'язків між ними у кожному конкретному суспільстві. Найважливішими інститутами національної економіки є грошова система, податки, доходи, виробництво, обмін, розподіл, споживання та інше, оскільки вони є формами вияву базових економічних інститутів.

Забезпечення економічного зростання потребує перебудови стратегії управління економічними процесами в межах усієї національної економіки. Стратегічна мета національної економіки України в умовах ринкової трансформації спрямована на об'єднання механізмів ринкового саморегулювання й державного регулювання, на побудову соціально орієнтованої ринкової економіки. Для досягнення поставленої мети за дорученням Кабінету Міністрів України, за участю центральних органів виконавчої влади, науковцями розроблено Стратегію розвитку України в період до 2020 року. Головною проблемою, для вирішення якої розроблено стратегію є неготовність економіки України до адекватної відповіді на зовнішні та внутрішні шоки в умовах постійного загострення глобальних викликів. Україна хронічно відстає від більшості країн майже за всіма макроекономічними критеріями та оцінками, залишається на периферії світових інноваційних систем, що гальмує подальший розвиток.

Через не конкурентоспроможність занепадають цілі галузі, а галузі, що функціонують, не повністю використовують свої виробничі потужності. Для національних виробників немає достатньої внутрішньої мотивації застосування інновацій, що дає можливість іноземним конкурентам використовувати суперечності внутрішнього законодавства для знищення контрагентів на внутрішньому ринку. У такій ситуації інтеграція позначається на руйнації цілих галузей.

Нині Україна не використовує всі свої конкурентні переваги (достатня ресурсозабезпеченість різними видами сировини, дешева робоча сила, використання вигідного гео економічного розташування тощо), оскільки офіційний сектор економіки неефективний. Натомість конкуренти України широко застосовують

високі й запатентовані технології, стимулюють виробництво унікальних товарів, знижують собівартість виробництва й оволодівають новими ринками збуту. За такого низького рівня економічного розвитку навряд чи можна розраховувати на швидку й ефективну інтеграцію до економічних об'єднань. Науковці стверджують, що наша країна не готова до глобальної інтеграції і конкуренції.

Цілком очевидно, що будь-яка держава, у першу чергу, має бути зацікавлена в нарощуванні внутрішніх інвестицій, тому на сучасному етапі важливо створювати умови для подолання вищевказаних негативних явищ. Але, навіть за умови успішного нарощування національних інвестицій в Україні, їх обсягу буде, вочевидь, недостатньо для реалізації всіх завдань структурної політики. Отже, залучення іноземних інвестицій є необхідною умовою створення ефективної структури національної економіки України. На користь цього твердження свідчить досвід багатьох країн світу, які за рахунок іноземних інвестицій за короткий проміжок часу вийшли на передові 3 метою підвищення рівня конкурентоспроможності економіки, Україні, у першу чергу, слід досягти економічної та політичної стабільності, знизити рівень корупції, створити дієву судову владу, підвищити рівень довіри населення до державних та фінансових інститутів, а також сприяти підтримці й розвитку людського потенціалу. Для підвищення конкурентоспроможності українські підприємства повинні впроваджувати інновації. Але нині 80–90 % запропонованих інноваційних ідей відхиляються (у США приймається 52 % запропонованих ідей).

Для підвищення якості та збільшення кількості інноваційних ідей, потрібно розробити ефективну систему стимулювання. Необхідно реформувати систему оплати праці, аби працівники були зацікавлені у генерації нових ідей.

З метою підвищення рівня конкурентоспроможності економіки України, у першу чергу, слід досягти економічної та політичної стабільності, знизити рівень корупції, створити дієву судову владу, підвищити рівень довіри населення до державних і фінансових інститутів, а також сприяти підтримці й розвитку людського потенціалу. Покращити становище України на світовому ринку можливо завдяки застосуванню ефективної інноваційної діяльності.

Список використаних інформаційних джерел

1. Іванюта В. Ф. Стратегія економічного розвитку національної економіки / В. Ф. Іванюта // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2016. – № 2 (74). – С. 122–127.
2. Юхименко В. Україна в глобальних інтеграційних процесах / В. Юхименко // Вісник КНТЕУ. – 2007. – № 3. – С. 16–25.

ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

В. В. Карцева

*Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі», д. е. н., доцент,*

А. Ф. Сиротюк

*Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі», аспірант*

Визначення стратегічних пріоритетів діяльності суб'єкта господарювання ґрунтується на оцінці ефективності їхнього функціонування. Тому дана проблема є досить актуальною та важливою, оскільки вимір результатів є необхідним для забезпечення подальшого розвитку та стабільності суб'єкта господарювання.

Разом з тим оцінка ефективності діяльності суб'єкта господарювання, що базується переважно на фінансових показниках, не дає можливості комплексного представлення результатів його діяльності.

У розв'язанні цієї проблеми важливу роль відіграє система збалансованих показників BSC (Balanced Scorecard), яка надає змогу представити у взаємній залежності господарський, фінансовий, інноваційний, управлінський аспекти діяльності суб'єкта господарювання.

Огляд літературних джерел [1, 2, 3, 4] свідчить про те, що умовах сьогодення значна увага, при формуванні системи стратегічного управління суб'єктом господарювання, приділяється факторам нефінансового характеру. Серед таких факторів можна виділити наступні, а саме: нематеріальні активи, сучасні інформаційні та інноваційні технології, рівень підготовки фахівців.

Практичне впровадження обраної стратегії, потребує чіткого визначення відповідного інструментарію. Збалансована система